

О Т Ч Е Т
за дейността на ГД "Метрологичен надзор"
за през I – во тримесечие на 2011 г.

През отчетния период дейността на дирекцията е насочена в следните основни областив изпълнение на Плана за действие на ГД "Метрологичен надзор" за 2011 г.:

- метрологичен надзор на лица, които:
 - използват средства за измерване (СИ) в търговската мрежа, на пазари и тържища, на бензиностанции и газостанции, в съоръжения под налягане, в обекти по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС);
 - произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОП), включително контрол на ПОП;
 - са оправомощени за проверка на СИ;
- надзор на пазара, главно на везни за директни продажби и електромери;
- регистриране и контрол на сервизи за тахографи;
- оправомощаване на лица за проверка на СИ;
- регистриране на сервизи за фискални устройства и лицензиране на сервизи за електронни таксиметрови апарати с фискална памет (ЕТАФП);
- регистриране и своевременно реагиране на всички постъпили жалби и сигнали в рамките на функционалната компетентност на ГД МН;
- съвместни проверки с други контролни органи или органи на изпълнителната и местна власт;
- административно наказателна дейност по прилагане на Закона за измерванията (ЗИ), Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП), Закона за автомобилните превози (ЗАВП) и наредбите по тяхното прилагане;
- дейности, свързани с:
 - осигуряване на становища по нормативни актове и други документи;
 - оптимизиране на контролната дейност чрез вътрешно обучение и др.

Подходът е комбиниран - проактивен и реактивен, чрез комплексни проверки в търговската мрежа, масови проверки на пазари и тържища, тематични проверки по видове ПОП и СИ, включително извънредни, приоритетно изпълняване на дейностите, възложени или организирани съвместно с органите на прокуратурата, НАП, МВР, Агенция „Митници“, както и по жалби и сигнали на физически и юридически лица. Постигнатите през отчетния период показатели са разгледани по области на дейност:

I. Метрологичен надзор за спазване изискванията на ЗИ

През отчетния период са извършени 2802 надзорни проверки на лица, използващи СИ в законовата област, от които 89 във връзка с постъпили сигнали и жалби от граждани и фирми, включително препратени от КЗП и 122 по искане на други органи. В сравнение със същия период на миналата година, извършените проверки по сигнали и жалби са нараснали 6 пъти. Инспектирани са общо 9243 СИ за съответствието им със законовите изисквания, техническа изправност и правилна употреба, като 5385 от тях – в рамките на разпоредената извънредна проверка на "Е.ОН – България Мрежи" АД. Установено е, че 19,5 % от проверените СИ не отговарят на изискванията, като само 1% от тях са от неподобен тип или без маркировка за съответствие по ЗТИП.

Проверките на везни обхващаха основно търговски обекти, пазари и тържища в големите и в някои малки градове. Проверени са 2798 везни, от които 175 не отговарят на изискванията. С везните е свързана преобладаващата част от жалбите и сигналите на

граждани и фирми, получени в ГД МН, включително чрез КЗП –79%. Извършени са 70 проверки, при които са обхванати 297 возни. Само за 16 от тях са установени несъответствия, главно изтекъл срок на валидност на проверката.

Извършени са проверки в 179 бензиностанции и газостанции в цялата страна, в които се използват общо 680 бр. СИ - бензиномерни и газ колонки, метанколонки, манометри в съдове под налягане, манометри за автомобилни гуми и возни. Проверени са: 471 бензиномерни и газ колонки, 12 метанколонки, 187 манометъра в съдове под налягане и 9 возни за измерване на напълнените с газ бутилки. Най-честите нарушения продължават да са използване на СИ с изтекъл срок на валидност на проверката – това е установеното нарушение при 153 от общо несъответстващи 154 СИ, като с най-голям дял са бензино- и газ колонките - 120 бр. Двадесет и една от проверките на бензиностанции и газостанции са извършени във връзка с постъпили жалби и сигнали на граждани за неточно измерване на заредено гориво или по искане на други органи – полиция и данъчни.

В региона на Пловдив, Бургас, Варна и София са проверени 186 ЕТАФП, монтирани в автомобили за таксиметров превоз на пътници, за спазване задълженията на лицата, които използват системата "Автомобил - ЕТАФП". При проверките е установено използването на 13 ЕТАФП, несъответстващи на изискванията на ЗИ, като 10 от тях са без валидни знаци за последваща проверка. Проверките са извънредни и са извършени съвместно с ИА "Автомобилна администрация" в рамките на кампания за установяване на умишлено манипулиране на данните от ЕТАФП.

През отчетния период, съгласно изискванията на чл. 61, ал.1 от ЗАДС, чл.44, ал. 2 на Правилника за прилагането му и Наредба № 3 от 19 февруари 2010 г. на Министерството на финансите за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване на акцизни стоки, са извършени проверки и инспекции в 65 обекта на лица, регистрирани по ЗАДС. Инспектирани са 168 СИ, използвани за измерване на акцизни стоки, при което са установени 10 СИ, които не отговарят на изискванията на ЗИ. Инспекциите са извършени съвместно с представители на Териториалните митнически управления. В някои от обектите са предприети допълнителни действия за правилно пломбиране на разходомерите за разделен монтаж с цел изключване на нерегламентирана намеса върху техните показания. В хода на проверките е събрана информация за пуснатите на пазара и в действие разходомери за течности, различни от вода, използвани при производство на акцизни стоки.

В края на март започна надзорни проверка на електроразпределителните дружества в страната. Кампанията е продължение на извършения през миналата година метрологичен надзор и цели проследяване на изпълнението на дадените предписания. Проверки са извършени в 977 обекта на битови и стопански потребители и складове. Обхванати са 5385 броя СИ от които 1442 не отговарят на изискванията към тях - всички установени несъответствия са свързани с липсата на валидни знаци за проверка. Единствено инспектираните токови трансформатори отговарят на изискванията на ЗИ. Кампанията продължава и през второто тримесечие.

2. Лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти

Метрологичният надзор е осъществен чрез 27 проверки, извършени на място при производители/вносители на ПОП и проверки в 219 обекта от търговската мрежа. Извършените при производителите на ПОП надзорни проверки са обхванали главно новорегистрирани или нерегистрирани производители и такива, за които в резултат на извършения в търговската мрежа контрол на нетните количества на ПОП е установено, че

са пуснали на пазара несъответстващи продукти. През м. февруари на територията на страната е проведена кампанийна проверка за пуснатото на пазара брашно.

При проверките са подложени на контрол 554 партиди с еднакви количества и 1788 бр. ПОП с различни количества. Общо от разпространение са спрени 1822 бр. ПОП – брашно, олио, месо и колбаси, кисело мляко, сирене, кашкавал, боб, сладкарски изделия, ядки, зеленчуци и др., от които 932 бр. поради несъответствие на нетното количество на обявеното, 114 бр. поради променено от търговците съответствие на количеството и 213 бр. без обозначено количество.

При проверките в търговската мрежа са установени случаи на промяна, извършена от търговците, на означеното и обявено от производителите количество на предлагани за продажба общо 114 млечни и месни продукти, опаковани в отсъствие на клиента. Тя е осъществена чрез допълнително залепени от търговците етикети, на които вместо нетното количество е обявено измереното брутно количество, в което е включено и теглото на опаковката, като по този начин се ощетява клиентът. Продуктите са спрени от продажба до привеждане на обявеното количество в съответствие с означеното от производителя.

За установените при надзорните проверки несъответствия са приложени предвидените административно наказателни действия.

Извършването на контрол на нетните количества на конкретни видове, предлагани за продажба ПОП в търговската мрежа, е тенденция, която ще продължи и в бъдеще, като важна мярка за осигуряване на условия за лоялна конкуренция на производителите на ПОП и за защита на потребителите на тези продукти по отношение на пакетираното количество.

3. Метрологичен надзор на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване

През отчетният период са извършени 7 планови надзорни проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване, за спазване на задълженията им по чл. 52 от ЗИ и съответствие на функциониращите системи за управление с изискванията по БДС ISO/IEC 17025.

Проверени са 7 стационарни лаборатории и са инспектирани използваните в тях при извършване на проверките 82 технически средства – 33 еталона, 42 спомагателни СИ и 7 броя сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на записите по качеството, както и на техническите записи (заявления за проверка, входящо-изходящи дневници, протоколи и свидетелства за проверка), свързани с проверката на 1047 средства за измерване.

За установените несъответствия са съставени 4 протокола за задължителни предписания, които са изпълнени в срок.

II. Надзор на пазара на средства за измерване

В изпълнение на поставените пред ГД МН задачи по надзор на пазара на средства за измерване в обхвата на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на везни с неавтоматично действие (НСИОСВНД) и Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на средства за измерване (НСИОССИ) и в съответствие със заложените показатели в Плана за действие на ГД МН през 2011 г. през отчетния период бе извършен надзор на 1369 СИ пуснати на пазара и/или в действие везни за директни продажби, електромери, водомери и системи за течности, различни от вода.

При проверките на везни с неавтоматично действие за наличие и коректност на всички маркировки, единици за измерване, надписи и документи, достъп на потребителя

до компоненти (предвидено пломбиране) и за наличие и действие на одобрени функции е установено, че само 1 возна не отговаря на изискванията на ЗТИП и НСИОСВНД.

В хода на надзорна проверка на електроснабдителните дружества, действащи на територията на страната, е извършен надзор на пазара на намиращите се в складовете на "Е.ОН България Мрежи" АД общо 984 електромера. Не са констатирани нарушения във връзка с тези СИ.

Наблюдавани са 8 системи за течности, различни от вода, в данъчни складове, като наблюденията са извършени в рамките на инспекции на СИ по ЗАДС. Установени са 5 измервателни системи за течности, различни от вода, с некоректно нанесена допълнителна метрологична маркировка (годината на нанасяне на маркировката предшества обявената година на производствена системите). При прегледа на допълнително изискваните документи е установено, че системите са с оценено съответствие. В резултат на поискано обяснение от лицето, пуснало системите в действие, относно несъответствието на маркировката, са предприети коригиращи действия от страна на производителя. При повторно наблюдение е установено, че несъответствието е отстранено.

Поради спецификата на средствата за измерване, които в по-голямата си част могат да бъдат открити и наблюдавани единствено след като са пуснати в действие, т.е. на мястото на употреба, дейностите по надзор на пазара и метрологичен надзор до голяма степен се извършват съвместно в едни и същи обекти, като в зависимост от резултатите от констатациите се предприемат съответните действия по ЗТИП или ЗИ.

В рамките на дейностите по метрологичен надзор на местата на употреба, чрез наблюдения на използваните средства за измерване е събрана информация за пуснати на пазара СИ. Установено е, че наблюдаваните СИ носят надписи и маркировки в съответствие с приложимите наредби и са придружени с необходимата информация за експлоатацията им.

В изпълнение на инструкция за взаимодействие между Агенция „Митници“ и ДАМТН за прилагане на мерките за надзор на пазара е извършена 1 проверка по уведомление от митническо бюро Кулата за отложено освобождаване на возни, произведени от ACCULAB Sartorius Group – САЩ, при която не са установени нарушения на ЗТИП.

III. Одобряване и контрол на сервиси за монтаж и ремонт на тахографи

На основание на чл. 91, ал. 6 от ЗАВП започнаха планови надзорни проверки на регистрираните сервиси за тахографи за спазване на задълженията им по този закон и по Наредба № РД-16-1054 от 10 октомври 2008 г. (Наредбата) във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85 и последните му изменения и допълнения. Извършени са проверки в 31 сервиза. Направен е преглед на условията, при които се извършват дейностите монтаж и ремонт на тахографи, включително преглед на актуални сертификати за обучение, свидетелства за калибриране, документи за оборудване и др., и инспектиране на наличното оборудване на сервизите за аналогови и дигитални тахографи, тахографски карти и др. За констатираните несъответствия и пропуски в работата им по спазване на изискванията на Наредбата са съставени 5 протокола за задължителни предписания.

Извършен е преглед на 10 преписки по подадени заявления, от които 3 за издаване на удостоверения за регистрация на нови сервиси по чл. 89а от ЗАВП и 7 за промяна на обстоятелствата, свързани с условията на регистрация или с данните, вписани в регистъра. Осъществени са проверки на място в 5 сервиза, в резултат на които са направени предложения за вписване на лицата и/или промените в регистъра по чл. 36 от Наредбата и издаване на съответни удостоверения.

IV. Административно-наказателна дейност

През отчетния период са съставени общо 296 протокола за задължителни предписания. За установени при проверките нарушения са съставени 74 АУАН. Издадени са 58 наказателни постановления.

V. Разрешителни и регистрационни режими, администрирани отГДМН

➤ **Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол**

- оправомощени са 3 лица за проверка на средства за измерване;
- издадени са 6 изменения на заповеди за оправомощаване;
- издадени са 2 заповеди за отнемане на оправомощаване.

В ход са 4 процедури за оправомощаване.

➤ **Изготвяне на лицензии, удостоверения за регистрация и заповеди за заличаване**

Във връзка с непрекъснатото одобряване на нови типове фискални устройства, които да осигуряват връзка в реално време на НАП със системите за течни горива и касовите апарати съобразно новите нормативни изисквания, натовареността на служителите от ГД МН се увеличи многократно. На практика старите типове ФУ излизат от употреба и регистрираните досега сервиси трябва да се пререгистрират за кратко време за всички нови типове. За всеки нов тип се подават нови заявления и се издават нови удостоверения, което води до мултиплициране на извършваната дейност.

През отчетния период са подготвени:

- 255 удостоверения за регистриране на лица за ремонт на фискални устройства и 7 заповеди за заличаване на фирми от регистъра;
- 10 удостоверения и допълнения към удостоверения за монтаж или монтаж и ремонт на тахографи.